

 VAN ANDEL
ouderenpsychiatrie

**Herstel bevorderen
bij ouderen met schizofrenie:**

**Het voorbeeld van De Nieuwe Club,
een nieuw aanbod voor sociale
contacten en activiteiten**

Paul David Meesters, psychiater
Van Anel Ouderenpsychiatrie
GGZ Friesland

www.vanandel.nl

 VAN ANDEL
ouderenpsychiatrie

Disclosure belangen spreker

(potentiële) belangenverstrengeling	Geen
	<ul style="list-style-type: none"> • • • •

www.vanandel.nl

 VAN ANDEL
ouderenpsychiatrie

Demografie

- 25% mensen met schizofrenie is ouder dan 55 jaar
- de meerderheid woont in de maatschappij
- 65% *age at onset* < 40 jaar
- vrouwen > mannen

www.vanandel.nl

 VAN ANDEL
ouderenpsychiatrie

Klinisch beeld

- Minderheid in symptomatische remissie
- Minderheid in blijvende niet-depressieve status
- Meerderheid kent substantiële cognitieve beperkingen
- Hoge somatische comorbiditeit
- Mortaliteit hoger dan overige leeftijdsgenoten

www.vanandel.nl

 VAN ANDEL
ouderenpsychiatrie

Sociale beeld

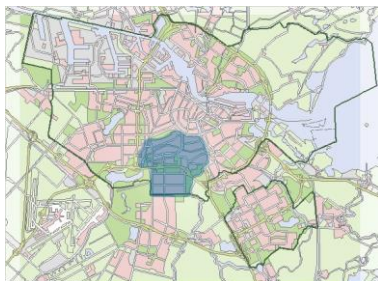
- Sterke heterogeniteit
- Oude littekens: klein netwerk, minder opleiding, lager inkomen
- Nieuwe mogelijkheden: betere coping vaardigheden, ontvankelijker
- Stigma: 'lost cases'

www.vanandel.nl

 VAN ANDEL
ouderenpsychiatrie

**Schizofrenie op Oudere Leeftijd:
SOUL studie**

www.vanandel.nl

SOUL studie: zorgbehoefes

- Vooral psychologische en sociale behoeftes on vervuld
- Sterke correlatie tussen aantal on vervulde behoeftes en kwaliteit van leven (36% verklaarde variatie)
- Weinig aanbod beschikbaar / passend

Meesters et al: Am J Geriatr Psychiatry 2013; 21:129-137

www.vanandel.nl Van Anel & onderbest.com

2011: de Nieuwe Club

Samenwerking van:

- GGZ
- Welzijnsorganisatie
- Gemeente Amsterdam

www.vanandel.nl Van Anel & onderbest.com

Doelgroep van De Nieuwe Club

- Ouderen met EPA (55 tot 85 jaar)
- Meesten zelfstandig wonend, klein deel beschermd

www.vanandel.nl Van Anel & onderbest.com

Kenmerken van De Nieuwe Club

- Bijdragen aan zelfredzaamheid en sociale participatie...
- ...door middel van het bieden van een welkome, weinig eisen stellende omgeving (ontmoeten, koken, muziek, uitstapjes, enz.)
- Deelnemers krijgen het voortouw
- Locatie in de wijk, geen expliciete verbinding met GGZ-voorziening
- Géén therapie
- Niet per se een opstap naar elders in de maatschappij

www.vanandel.nl Van Anel & onderbest.com

Video

- De Nieuwe Club aan het woord

www.vanandel.nl Van Anel & onderbest.com

Kwalitatieve studie

- Welke aspecten bevorderen persoonlijk en sociaal herstel?
- Herstel: "een leven nastreven waarin ziekte niet de boventoon voert"
- Naturalistische benadering: participatieve observatie, interviews

www.vanandel.nl Van Anel & onderbest.com

Individuele bronnen van herstel

- Activering
- Kunnen zijn wie je bent

www.vanandel.nl

Van AnDEL is onderdeel van GGZ Friesland

Sociale bronnen van herstel

- Tussen anderen zijn
- Sociale vaardigheden zien en oefenen
- Gevoel ergens bij te horen

www.vanandel.nl

Van AnDEL is onderdeel van GGZ Friesland

Organisatie factoren i.v.m. herstel

- Toegankelijkheid (fysiek, financieel)
- Houding medewerkers: faciliteren autonomie, begrenzend waar nodig
- Volledig door deelnemers zelf georganiseerd? Niet realistisch...

www.vanandel.nl

Van AnDEL is onderdeel van GGZ Friesland

Conclusies

- Haalbaar alternatief voor psychotherapeutische interventies, die meer motivatie c.q. cognitieve capaciteit vragen
- Kleine successen kunnen veel betekenen
- Contrast met jongere doelgroep: Club is vaker eindpunt dan opstapje naar...
- NB...: nog steeds veel ouderen met EPA buiten bereik/zicht (ernstige psychose, hoge 'frailty', stigma bij hulpverleners)

www.vanandel.nl

Van AnDEL is onderdeel van GGZ Friesland

En nu verder!

**IT LIKET
IENFÄLDICH**

**EN
DAT IS IT EK**

Loesje

POSTBUS 1045
6801 SA ARNHEM

www.vanandel.nl

Van AnDEL is onderdeel van GGZ Friesland

Friesland

- Projectvoorstel Friesland: van AnDel, Mind-Up, Noorderbreedte, NHL Stenden, Gemeentes
- Subsidie aanvraag bij De Friesland
- Bredere doelgroep (EPA)
- Ook intramurale groep (PZ Franeker)
- Ook verpleeghuisgroep (Nieuw Toutenburg)

www.vanandel.nl

Van AnDEL is onderdeel van GGZ Friesland

Veel dank aan:

- Deelnemers van De Nieuwe Club
- Activiteitencoördinatoren en vrijwilligers
- S.P.V.: Rikie Kleverwal, Karin Vermond
- Onderzoekers: Lia van der Ham, Marcia Dominicus

Ref: Meesters PD, van der Ham L, Dominicus M, Stek ML, Abma T. Promoting recovery in older persons with schizophrenia: the case of The New Club, a novel Dutch facility offering social contact and activities (submitted)

www.vanandel.nl

Van AnDEL & ouderbest.com

Contact

pauldavid.meesters@ggzfriesland.nl

www.vanandel.nl

Van AnDEL & ouderbest.com